

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-148/2020

2020 m. spalio 16 d. Nr. KT181-A-S167/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-148/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 58 straipsnio „Nušalinimo pagrindas“ 2 dalies 2 punktas tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nėra nustatytas draudimas teisėjui dalyvauti procese ar pakartotinai nagrinėti tą pačią bylą, jeigu teisėjas anksčiau sankcionavo kriminalinės žvalgybos veiksmus (neviešo pobūdžio priemonės) arba pratęsė jų taikymo terminą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 18 straipsniui, 31 straipsnio 2 daliai, 109 straipsnio 1, 2 dalims, konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams.

2. Kauno apylinkės teismas 2018 m. gegužės 14 d. nuosprendžiu pareiškėją pripažino kaltu, padarius nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 25 straipsnio 3 dalyje, 260 straipsnio 2 dalyje, 276¹ straipsnio 1 dalyje, ir paskyrė laisvės atėmimo devyneriems metams bausmę. Kauno apygardos teismas 2019 m. spalio 31 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. gegužės 5 d. galutine ir neskundžiama nutartimi pareiškėjo kasacinį skundą atmetė.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. liepos 31 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinę Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti BPK 58 straipsnio 2 dalies 2 punkto tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nėra nustatytas draudimas teisėjui dalyvauti procese ar pakartotinai nagrinėti tą pačią bylą, jeigu teisėjas anksčiau sankcionavo kriminalinės žvalgybos veiksmus (neviešo pobūdžio priemones) arba pratęsė jų taikymo terminą, atitiktį Konstitucijai.

5.1. Pažymėtina, kad BPK 58 straipsnio 1, 2 dalyse yra įtvirtinti teisėjo nušalinimo pagrindai. Pagal šio straipsnio 1 dalį teisėjas negali dalyvauti procese, jeigu: jis toje byloje yra nukentėjęs, civilinis ieškovas, civilinis atsakovas, bet kurio iš šių asmenų šeimos narys ar giminaitis, įtariamojo, kaltinamojo bei nuteistojo ar atstovo pagal įstatymą, teisėjo, ikiteisminio tyrimo teisėjo, prokuroro, ikiteisminio tyrimo pareigūno ar gynėjo toje byloje šeimos narys ar giminaitis (1 punktas (2017 m. liepos 11 d. redakcija)); jis yra dalyvavęs toje byloje kaip liudytojas, įtariamojo, kaltinamojo ar nuteistojo atstovas pagal įstatymą, nukentėjusiojo, civilinio ieškovo ar civilinio atsakovo atstovas (2 punktas (2017 m. liepos 11 d. redakcija)); jis pats arba jo šeimos nariai ar giminaičiai yra suinteresuoti bylos baigtimi (3 punktas); proceso dalyviai motyvuotai nurodo kitokias aplinkybes, keliančias pagrįstų abejonių teisėjo nešališkumu (4 punktas). Pagal BPK 58 straipsnio 2 dalį teisėjas negali dalyvauti procese ar pakartotinai nagrinėti tą pačią bylą, jeigu: jis tame procese dalyvavo kaip ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar gynėjas (1 punktas); jis sprendė įtariamojo suėmimo ar suėmimo pratęsimo klausimą, sankcionavo procesinių prievartos priemonių taikymą arba nagrinėjo proceso dalyvių skundus toje pačioje byloje (2 punktas); jeigu jis priėmė nuosprendį pirmosios instancijos teisme, negali nagrinėti tą pačią bylą apeliacine tvarka ir kasacine tvarka, taip pat iš naujo nagrinėti tą bylą pirmosios instancijos teisme tuo atveju, kai panaikintas jo priimtas nuosprendis (3 punktas); jeigu jis priėmė sprendimą apeliacinės instancijos teisme, negali nagrinėti tos bylos kasacine tvarka (4 punktas); jeigu jis priėmė sprendimą kasacinės instancijos teisme, negali dalyvauti nagrinėjant tą bylą apeliacine tvarka (5 punktas); jeigu jis priėmė sprendimą apeliacinės arba kasacinės instancijos teisme, negali iš naujo nagrinėti tą bylą pirmosios instancijos teisme (6 punktas).

Pažymėtina, kad pareiškėjas neatsižvelgia į tai, jog BPK 58 straipsnio 1, 2 dalyse įtvirtintas teisėjo nušalinimo pagrindų sąrašas nėra baigtinis: BPK 58 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta, kad teisėjas negali dalyvauti procese, jeigu proceso dalyviai motyvuotai nurodo kitokias aplinkybes, keliančias pagrįstų abejonių teisėjo nešališkumu. Taigi BPK 58 straipsnyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, priešingai, nei nurodo pareiškėjas, neužkirto jam kelio prašyti nušalinti teisėją byloje dėl to, kad šis teisėjas anksčiau sankcionavo kriminalinės žvalgybos veiksmus (neviešo pobūdžio priemones) arba pratęsė jų taikymo terminą.

5.2. Šiame kontekste pažymėtina ir tai, jog Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, išanalizavęs bylos duomenis, 2020 m. gegužės 5 d. nutartyje konstatavo, kad 2015 m. rugsėjo 16 d., 2015 m. lapkričio 3 d., 2015 m. lapkričio 10 d. nutartis, kuriomis sankcionuoti kriminalinės žvalgybos veiksmai ir pratęstas jų taikymo terminas, priėmė Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas, kuris nedalyvavo byla nagrinėjant nei pirmosios, nei apeliacinės instancijos teismuose.

5.3. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pareiškėjo prašyme nėra tyrimo dalyko.

5.4. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, jog tai, kad prašyme nėra tyrimo dalyko, reiškia, kad prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020, 2020 m. birželio 18 d. sprendimas Nr. KT109-A-S101/2020, 2020 m. spalio 13 d. sprendimas Nr. KT179-A-S165/2020).

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitikimą Konstitucijai, jeigu prašymo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-148/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas